

TOIVAKAN VARHAISKASVATUKSEN,
ESI- JA PERUSOPETUKSEN
KULTTUURIVAKKA-
KULTTUURIKASVATUSSUUNNITELMA

TOIVAKKA

Elämisen elementit.

JOHDANTO

KULTTUURIVAKKA- KULTTUURIKASVATUSSUUNNITELMAAN

Kulttuurivakka-kulttuurikasvatussuunnitelma kokoaa yhteen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen kulttuurikasvatuksen tavoitteet, sisällöt ja käytännöt. Sen tarkoituksena on varmistaa, että jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kohdata taidetta ja kulttuuria, osallistua siihen sekä rakentaa omaa suhdettaan kulttuuriin osana kasvuaan ja oppimistaan. Kulttuurikasvatussuunnitelman sisällöt ovat varhaiskasvatussuunnitelman sekä esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman tavoitteiden pohjalta rakennettuja. Sisältöjä toteutetaan yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Kulttuurivakan sisällöt täydentävät varhaiskasvatuksen ja koulun kulttuurikasvatustoimintaa, johon kuuluu lukuvuoden aikana toteutettavia vuodenvierailuihin liittyviä tapahtumia ja juhlia, oppiainesisältöjä, vierailuja ja yhteistyöprojekteja.

Kulttuurikasvatuksen tavoitteena on tarjota elämyksiä, kokemuksia ja oppimisen mahdollisuuksia taiteen, kulttuuriperinnön ja oman kulttuuriympäristön äärellä. Se tukee lasten ja nuorten luovuutta, itseilmaisua, monilukutaitoa, osallisuutta ja yhdessä toimimisen taitoja sekä vahvistaa kulttuurista osaamista, identiteettiä ja yhteisöön kuulumisen kokemusta. Samalla kulttuurikasvatus lisää ymmärrystä omasta lähiympäristöstä, paikallisesta kulttuurista sekä kulttuurien moninaisuudesta.

Suunnitelmallinen kulttuurikasvatus tekee taiteesta ja kulttuurista luontevan osan arkea, oppimista ja hyvinvointia. Se rakentaa yhteyttä omaan kotiseutuun ja kulttuuriperintöön sekä avaa näkökulmia ympäröivään maailmaan – vahvistaen lasten ja nuorten mahdollisuuksia kasvaa aktiivisiksi kulttuurin kokijoiksi, tulkitsijoiksi ja tekijöiksi.

Kulttuurivakka-kulttuurikasvatussuunnitelma on laadittu lukuvuoden 2025–2026 aikana yhteistyössä kunnan kulttuuri-, kasvatusta- ja opetustoimijoiden kanssa. Suunnitelman sisältöjen toteutus käynnistyy syksyllä 2026 osana varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen toimintaa. Kulttuurikasvatussuunnitelmaa arvioidaan ja päivitetään säännöllisesti, jotta sen sisällöt säilyvät ajankohtaisina ja vastaavat lasten ja nuorten tarpeita sekä paikallisen kulttuurikasvatuksen tavoitteita.

Työryhmä:

Ulla-Mari Kirvesoja, luokanopettaja

Susanna Kuivalainen, päiväkodin johtaja

Päivi Minkkinen, luokanopettaja

Sirpa Orell-Pohjola, rehtori-sivistysjohtaja, kirjaston johtaja

Maiju Rantanen, nuoris- ja vapaa-aikasuunnittelija, Kulttuuriaitta-yhdyshenkilö

Sinitta Sjöblom, varhaiskasvatuksen erityisopettaja, apulaisjohtaja

Matilda Tuovinen, musiikin aineenopettaja

Anne Vihinen, kirjastonhoitaja

VARHAISKASVATUKSEN JA ESIOPETUKSEN KULTTUURIVAKKA 0-6-V.

Teema: Uusia elämyksiä ja kohtaamisia

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kulttuurikasvatuksen tavoitteena on tarjota lapsille elämyksiä, kokemuksia ja mahdollisuuksia tutustua monipuolisesti taiteeseen, kulttuuriin ja omaan kulttuuriympäristöönsä. Kulttuurikasvatus tukee lasten luovuutta, mielikuvitusta, itseilmaisua ja yhdessä toimimisen taitoja sekä vahvistaa osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemuksia. Toivakan varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti taide ja kulttuuri ovat tärkeä osa lapsen identiteetin rakentumista, ja niihin tutustutaan moniaistisesti leikin, kokemisen, tekemisen kautta.

Tavoite	Toteutustapa	Toiminnan järjestäjä
Herätetään kiinnostus tarinoihin, lukemiseen ja mielikuvitteluun	Lukuliikahdus-monilukutaitosuunnitelma - viskareiden opastettu kirjastokäynti, kirjapaketit ja lasten töiden näyttely - eskareiden kirjastovierailu, oman kirjan lainaaminen	Kirjasto
Tehdään ja koetaan taidetta, opitaan luovuutta, keskittymistä, itseilmaisua ja yhdessä toimimista	Kulttuuriaitan taidepajat vuosittain Lapsen oikeuksien viikon tapahtuma (konsertti, teatteri tai muu esitys)	Kulttuuri-palvelut
Koetaan sukupolvien välisiä kohtaamisia, opitaan kunnioitusta ja erilaisuuden kohtaamista.	Yhteistyö Soivakan ja päivätoiminnan kanssa (lauluja, pelejä, satuja, leikkiä ulkona/sisällä) Päiväkotimummot ja -papat -toiminta	Varhaiskasvatus, Soivakka, päivätoiminta

PERUSOPETUKSEN KULTTUURIVAKKA 1.-2.-LK

Teema: Kotiseudun aarteet

1.-2.-luokkien opetussuunnitelma ohjaa vahvistamaan erityisesti yhdessä toimimisen taitoja, lähiyhteisön kulttuurisen monimuotoisuuden tunnistamista ja arvostamista sekä luonnossa liikkumista ja luontosuhteen syventämistä osana kestävä elämäntapaa. 1.-2.-luokkien kulttuurikasvatuksessa painottuvat oman lähiympäristön, luonnon, kotiseudun ja kulttuuriperinnön tutkiminen ja kokeminen. Toiminnan kautta oppilaita ohjataan havainnoimaan ympäristöään, tutustumaan paikalliseen historiaan sekä rakentamaan ymmärrystä omasta kulttuurisesta identiteetistään ja yhteisöstään sekä kiinnittymään niihin.

Tavoite	Toteutustapa	Toiminnan järjestäjä
Tuetaan kiinnostusta lukemiseen ja kirjaston käyttöön sekä harjoitellaan kirjojen etsimistä ja oman luettavan valintaa.	Lukuliikahdus-monilukutaitosuunnitelma 1. lk opastettu kirjastoon tutustuminen 2. lk Itsenäinen kirjastossa käynti pareittain ja oman kirjan valinta	Kirjasto
Opitaan liikkumaan lähiympäristössä sekä tunnistamaan ja arvostamaan oman kotiseudun kulttuuriympäristöä, ymmärtämään sen historiaa ja merkitystä	1. lk - Vierailu kotiseutumuseossa ja Wanhan Pappilan ympäristössä - Metsäsalapoliisit -metsäpäivä 2. lk - Elämyskierros perinnepolulla ja perinnetyöpajat	Pitäjäseura 4H Kulttuuripalvelut ja 4H
Saadaan taidekokemuksia	Lapsen oikeuksien viikon tapahtuma vuosittain (konsertti, teatteri tai muu esitys).	Kulttuuripalvelut

PERUSOPETUKSEN KULTTUURIVAKKA 3.-4.-LK

Teema: Visuaaliset taiteet

3.-4.-luokkien kulttuurikasvatuksessa painottuvat visuaalisen taiteen kokeminen, tekeminen ja tulkinta sekä omaan kulttuuriympäristöön tutustuminen. Opetussuunnitelman mukaisesti oppilaita ohjataan havainnoimaan ja tulkitsemaan visuaalista kulttuuria omassa arjessaan ja ympäristössään sekä ilmaisemaan ajatuksiaan ja kokemuksiaan kuvallisen työskentelyn keinoin.

Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia tutustua paikalliseen taiteeseen ja taiteilijuuteen sekä harjoitella omaa taiteellista ilmaisua. Taiteen tekeminen ja kokeminen vahvistavat luovuutta, havainnointikykyä ja visuaalista ajattelua. Teosten tarkastelu, omien töiden esittäminen ja yhteiset näyttelyt tukevat osallisuutta, monilukutaitoa ja kulttuurisen identiteetin rakentumista.

Tavoite	Toteutustapa	Toiminnan järjestäjä
Tutustutaan kirjastoon oppimisympäristönä sekä vahvistetaan tiedonhaun, monilukutaidon ja lukemisen taitoja toiminnallisilla menetelmin.	Lukuliikahdus-monilukutaitosuunnitelma 4. lk toiminnallinen kirjastosuunnistus/luokitusopetus ja verkkokirjastoon tutustuminen (Seppo-peli 4H- yhteistyössä)	Kirjasto ja 4H
Opitaan kokemaan ja tekemään visuaalista taidetta sekä tutustutaan paikalliseen taiteeseen ja taiteilijuuteen. Harjoitellaan omaa taiteellista ilmaisua ja teosten esittämistä yhteisessä näyttelyssä.	Joka 2. vuosi, 3. & 4. lk Kulttuuriaitan taidepajat Vierailu kirjaston taidenäyttelyssä ja luokkien oma näyttely kirjastolla Joka 2. vuosi 3. & 4. lk Pellervo Lukumies -kierros ja työpajat	Kulttuuripalvelut Kulttuuripalvelut ja kirjasto Kulttuuripalvelut
Saadaan taidekokemuksia	Lapsen oikeuksien viikon tapahtuma vuosittain (konsertti, teatteri tai muu esitys)	Kulttuuri-palvelut

PERUSOPETUKSEN KULTTUURIVAKKA 5.-6.-LK

Teema: Elokuva ja mediataide

5.-6.-luokkien kulttuurikasvatuksessa painottuvat opetussuunnitelman monilukutaidon, kulttuurisen osaamisen ja luovan ilmaisun vahvistamisen tavoitteet. Toiminnan kautta oppilaita ohjataan löytämään ja tulkitsemaan kirjoitettuja ja audiovisuaalisia kertomuksia sekä tuottamaan omia monimuotoisia sisältöjä kuvan, äänen ja liikkuvan kuvan keinoin. Elokuva- ja mediataide tarjoavat oppilaille välineitä oman kokemuksen ilmaisuun, yhteiseen tarinankerrontaan sekä suomalaisen ja kansainvälisen audiovisuaalisen kulttuurin kohtaamiseen. Samalla vahvistuvat oppilaiden kriittinen medialukutaito, vuorovaikutustaidot sekä kyky tarkastella mediaa osana omaa arkea, kulttuuria ja yhteiskuntaa.

Tavoite	Toteutustapa	Toiminnan järjestäjä
Kannustetaan oppilaita hyödyntämään kirjaston palveluja aktiivisesti sekä vahvistetaan valmiuksia löytää itseä kiinnostavaa luettavaa.	Lukuliikahdus-monilukutaitosuunnitelma 5. lk uutuuksien esittely, ohjaus ja neuvonta kirjaston käytössä	Kirjasto
Tutustutaan elokuva- ja mediataiteeseen taidepajojen ja elokuvanäytöksen kautta. Kehitetään taitoja audiovisuaalisen ilmaisun havainnointiin, tulkintaan ja tuottamiseen.	Joka 2. vuosi 5. & 6. lk - Kulttuurialan taidepajat elokuva- tai mediataideteemalla Joka 2. vuosi 5. & 6. lk - Elokuvanäytös nuorisotilalla ja elokuvaan liittyvä työpaja	Kulttuuripalvelut Kulttuuripalvelut ja nuorisopalvelut
Saadaan taidekokemuksia	Lapsen oikeuksien viikon tapahtuma vuosittain (konsertti, teatteri tai muu esitys).	Kulttuuri-palvelut

PERUSOPETUKSEN KULTTUURIVAKKA 7.-9.-LK

Teema: Esittävät taiteet

7.–9.-luokkien kulttuurikasvatuksessa painottuvat esittävän taiteen kokeminen, tulkinta ja oma ilmaisu. Perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti kulttuurikasvatussisällöt vahvistavat kulttuurista osaamista, vuorovaikutus- ja ilmaisutaitoja sekä monilukutaitoa. Sisällöt tukevat oppilaiden kasvua aktiivisiksi kulttuurin kokijoiksi, tulkitsijoiksi ja tekijöiksi. Oppilaita ohjataan tunnistamaan esittävän taiteen ilmaisukeinoja sekä kehittämään omaa ilmaisuaan musiikin, teatterin ja muiden esittävien taiteiden kautta. Taiteen kokeminen ja tekeminen tarjoavat mahdollisuuksia pohtia taiteen merkitystä kulttuurissa, yhteiskunnassa ja omassa elämässä.

Tavoite	Toteutustapa	Toiminnan järjestäjä
Vahvistetaan monilukutaitoa, tiedonhakutaitoja sekä kykyä tulkita ja tuottaa mediasisältöjä	Lukuliikahdus-monilukutaitosuunnitelma 7. lk toiminnallinen kirjastonkäytön kertaus (pakopeli) 8. lk Kulttuuraitan mediapaja	Kirjasto ja 4H Kulttuuripalvelut
Opitaan tunnistamaan esittävän taiteen ilmaisukeinoja, kehitetään omaa ilmaisua ja pohditaan taiteen merkitystä kulttuurissa ja omassa elämässä.	7. luokkalaiset: - Kulttuuraitan taidepaja (esim. musiikki, teatteri tms.) 8. luokkalaiset: - Taidetestaajat 9. luokkalaiset: - Kulttuuraitan taidepaja (esim. musiikki, teatteri tms.)	Kulttuuripalvelut Koulu + Taidetestaajat Kulttuuripalvelut
Saadaan taidekokemuksia	Vuosittain konsertti, teatteri tai muu esitys koululla toukokuussa.	Kulttuuri-palvelut

TOIVAKKA

Elämisen elementit.

